

Annfinn Kallsberg leggur upp til at kamuflera stuðul

Upp á longri sikt hefur skattabroytingin hjá Annfinni Kallsberg ringa ávirkan, bæði innan fiskivinnuna og búskapin sum heild, tí trýst verður lagt á at fáa eina stóra generella reallønarhækking, tá ið slíkur skattalætti verður givin til ávísan yrkisból, sigur samfelagsfrøðingur við Sosialin. Um landsstýrismaðurin skuldi sett hesa skipan í verk - og hildið síni egnu prinsipp - átti hann at gjørt stuðulin sum eina útgjaldsskipan, tí so var hann sjónligur í landskassaroknaskapinum. At veita sjófolkinum skattalætta virkar á sama hátt, sum stuðul til fiskivinnuna, sigur hann

EIRIKUR LINDENSKOV

Landsstýrismaðurin í figgjarmálum arbeiðir beinleiðis ímóti tí politikki, hann sjálvur hefur stungið út í kortið, sigur samfelagsfrøðingur, sum Sosialurin hefur tosað við. Hann visir á, at meðan arbeiðið hefur verið fyrri, at allur studningur skal verða sjónligur - eitt nú við at setahúsaeigarar nú fáa rentustuðul í staðin fyrri rentufrádrátt (frádráttarskipanin er gjørd um til eina útgjaldsskipan), er landsstýrismaðurin farin at gera tað óvugta:

At veita fiskivinnuni stuðul - hesaferð sum skattalætti frádrátt til sjófolkið.

Vit hava ikki spurt samfelagsfrøðingin, um tað er rætt ella skeið at geva sjófolkinum frægari sømdir, men vit vilja hava hann at greina, hvørja ávirkan tað hefur á samfelagið og samfelagsbúskapin, at ein slík skipan verður sett í verk.

Studningurin er aftur vaksandi

Samfelagsfrøðingurin sigur, at tað hefur verið breið semja millum búskaparfrøðingar - og seinna árin eisini politikarar - um, at studningur er ósunnur. Studningurin førir við sær ov stórt kapitalapparat - at vit fáa ov stóran flota í mun til tilfeingi. Hetta førir aftur við sær, at fiskastovnamir

verða niðurfiskaðir, og at tað verður ómøguligt hjá reidarum at fáa eitt nøktandi avkast upp á tær fløgur, sum gjørdar eru í vinnutólini.

Hetta kann lættliga bera við sær stórt trýst á politisku skipanina um at veita vinnu enn meira studning, sigur hann.

Í áttatiárunum varð nógur studningur veittur - bæði sum rakstrarstudningur, manningarstudningur, men eisini sum beinleiðis fløgu-studningur, við tað at landskassin kom inn og garanteraði.

Nógvar av hesum skipanum eru tiknar burtur, soleiðis at studningurin í dag er væl minni, enn hann var fyrr, men hann er enn ógvuliga stórur, og hann er nú aftur vaksandi. Á figgjarmálum fyrri 1997 sæst, at jättan til fiskivinnu er 237 milliónir krónur.

Við hesum sæst, at studningurin framvegis er stórur, og verður ein skattalætti givin vinnuni upp á 40-50 milliónir krónur, so veksur studningurin við hesum.

Í roynd og veru er talan um stuðul til eina ávísu vinnu. Um stuðulin verður givin á ein hátt ella ein annan hátt, so virkar hann á sama hátt. Hann er ósunnur, tí vit ikki fáa tilpassað kapasitetin við tilfeingið. Við øðrum orðum verður úrslitið tað, at vit fáa ov nógva skip og óneyðuga nógva ar-

beiðspláss á sjónum.

Til samanberingar visir samfelagsfrøðingurin á, at í Íslandi fær hvør fiskimaður - ella hvørt bruttotónsið - meira enn duplutt so nógva burtur, sum í Føroyum. Hetta sigur okkum eitt sindur um, at vit hava ov stóran kapasitet í føroyska flotanum.

At veita sjófolkinum skattalætta virkar á sama hátt, sum stuðul til fiskivinnuna.

Útgjaldsskipan heldur enn frádrátt

Nú hefur verið ført fram undir viðgerðini av hesum skattalógarbroytingum, at tær fara at hava við sær, at kappingarførið hjá fiskivinnuni batnar.

Men er tað so?

Kappingarførið hjá fiskivinnuni batnar upp á stutt sikt, tí hon fær betur ráð at kappast mótevnis øðrum vinnum um arbeiðsmegina. Men upp á longri sikt hefur hetta ringa ávirkan, bæði innan fiskivinnuna og búskapin sum heild, tí trýst verður lagt á at fáa eina stóra generella reallønarhækking, tá ið slíkur skattalætti verður givin til ávísan yrkisból.

Landsstýrismaðurin hefur jú sagt, at rentufrádráttur verður lagdur um til útgjaldsskipanir, og sum grundgeving hefur hann sagt, at studningur skal vera sjónligur. Í hesum málinum

leggur figgjarmálaráðharrin upp til at kamuflera studning, við at koyra hann inn sum ein frádrátt - og ikki sum eina útgjaldsskipan.

Um landsstýrismaðurin í heila tikið skuldi sett hesa skipan í verk - og hildið síni egnu prinsipp - átti hann at gjørt stuðulin sum eina útgjaldsskipan, tí so var hann sjónligur í landskassaroknaskapinum.

Samfelagsfrøðingurin heldur, at tað verður vónleyst at rudda upp aftur í hesum málinum um nøkur ár, men var skipanin gjørd sum ein útgjaldsskipan, so vistu øll, hvussu nóg skipanin kostaði - og tá var eingin mogleiki at krógva tað.

Hann heldur, at tað er eitt sunt og gott sjónarmið at hava, at studningar skulu vera sjónligir. Um aktuella skipanin fyrri sjófolkið skal gerast - um hon er rationell - so eigur hon at gerast sum ein útgjaldsskipan.

Onkur annar skal gjalda

Millum føroyskar og dansk- ar búskaparfrøðingar er breið semja um, at vøkstur- in í búskapinum er stórur. Heldur búskaparvøkstur- in áfram við líka stórar ferð, verður handilsjavnayvirs- kotið, sum hefur verið seinasta árin (meðan bú- skaparvirksemið hefur ver- ið lítið) vent til undirskot.

Skattalættin, sum er ætla- ður í uppskotinum, er at meta sum ógvusligt figgj- arpolitiskt tiltak, tí 40-50 milliónir krónur í keypiorku beinleiðis verða lætnar úr landskassanum, uttan at til- svarandi keypiorka verður drigin inn, annaðhvørt við sparingum á útreiðslusíðuni ella við at hækka skattir og avgjöld annars.

Hvat kann hetta so merkja fyrri vanligu borg- aran?

Í fyrstu atlugu kostar uppskotið 40-50 milliónir krónur fyrri landskassan.

– Í fyrstu atlugu kostar uppskotið 40-50 milliónir krónur fyrri landskassan. Nakað kemur tó inn- aftur í landskassan sum inntøkur í sam- band við vaksandi nýtslu. Men tað sum hefur størri týdning er, at landskassin við hesum setur meira ferð á bú- skapin, enn gott er - og tað merkir, at tørvur verður á arbeiðsmegi, og harverði verður trýst lagt á lønarlagið

Annfinn Kalls-
berg, figgjarmála-
ráðharri

Væl kann tó hugsast, at ein partur av hesum kemur inn aftur í landskassan sum inntøkur í sambandi við vaksandi nýtslu. Ringt er at meta nágreiniliga um hetta. Hesin spurningur er í verandi støðu eisini minni týðning- armikil, tí tað sum umræður er, at landskassin við hesum tiltaki er við at seta meira ferð á búskapin, enn gott er.

Ov nógva ferð á búskap- inum merkir tørv á arbeiðs- megi, og við hesum verður trýst lagt á lønarlagið. Hetta skapar aftur trupulleikar hjá føroysku vinnuni at kapp- ast móti útlenskari fram-

leiðslu. Ov nógva ferð á bú- skapinum merkir eisini, at vandi er fyrri, at uttanlands- skuldin aftur fer at vaks- a.

Skal landskassin tí ikki vera við til at seta meira ferð á búskapin við hesum skatt- alættanum, so má onkur annar gjalda. Tað verður so við hægri skatti hjá øðrum starvsbólum, ella við at hækka MVG'io.

Hin mogleikini er, at tilsvandandi upphædd verður spard á útreiðslusíðuni hjá landskassanum, sigur sam- felagsfrøðingurin.

Treytirnar skulu bøtast munandi

Viðurskiftini hjá teimum, sum sigla við norskum bát- um eru munandi betur

– Eg ætli mær ikki at flyta heim aftur til Føroya, fyrr enn viðurskiftini gerast munandi betur, enn tað, sum Annfinn Kallsberg skjýtur upp, sigur ein før-

oyingur, sum siglir við norðmonnum við Sosialin.

– Eg havi siglt sum mask- inmaður við norskum í fyra ár, og eg dugi ikki at siggja nakra orsök til at flyta heim-

aftur til tað, sum nú verður skotið upp - og fleiri eru, ið halda sum eg, segði hann

